

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR : D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR : I. N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL

pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Strălănătatea : 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCURESCI

6, Splaiul Brâncoveanu Voevod, 6
Vis-à-vis de Palatul Justiției

S U M A R

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ :

Curtea de apel din Iași s. I: *N. Ceaur Aslan cu minorul Lătescu*, cu o observație de d. D. Alexandresco.Curtea de Apel din București s. I: *C. N. Vasiliu cu S. Șomănescu*.

JURISPRUDENȚĂ ROMÂNĂ (VECHE)

Sub această rubrică vom reproduce din timp în timp, în coloanele acestui ziar, pe cât locul de care dispunem ne va permite, câte o hotărîre sau decizie pronunțate de instanțele noastre judecătorești cu zecimi de ani înainte, care n'au fost publicate la timp și care merită de a fi desgropate din pulbera și praful arhivelor. Incepem de o cam dată cu o decizie pronunțată de Curtea din Iași la 28 Aprilie 1881, pe care am descoperit-o din întâmplare, cercetând registrele Curții, și care credem că merită de a fi adusă la cunoștința lumii juridice atât din cauza chestiunilor de drept asupra cărora Curtea a avut a se pronunța, cât și din cauza modului cum aceste chestiuni au fost rezolvite de dânsa. Un om singur, ori cât de muncitor ar fi, nu poate însă, în această privință, să aducă mari foloase. De aceea, rugăm pe toți acei care ar avea la dispoziție hotărîri sau decizii ori cât de vechi, nepublicate până acum, care ar rezolva vre-o chestiune de drept, să ni le comunice spre a le da publicității și a le face cuvenitele observații. Munca zilnică ce depunem în răspândirea jurisprudenței noastre nu credem să fie zadarnică; prin aceasta aducem foloase reale și necontestate științei dreptului. De aceea, ori cât de mare ar fi indiferența unora și am putea zice chiar a celor mai mulți, care nu au măcar curiozitatea de a vedea ce se petrece în lumea juridică, totuși ne place a crede că, în această grea sarcină, nu vom fi abandonați la propriile noastre mijloace și că slabul nostru glas nu va fi, cel puțin de astă dată, *vox clamantis in deserto*.

D. A.

Curtea de apel din Iași, secția I

28 Aprilie 1881

Președ. D-lul Ștefan Ney, Prim-Președ.

Intervenție forțată.--Admisibilitatea ei cu toată lipsa unui text de lege. — Drepturi litigioase. — Când dreptul este litigios. — Oprirea unui avocat de a cumpăra asemenea drepturi în circumscripția Curții în care el pledează. — Art. 1309 C. civ., 1597 C. fr.

Clausa de neinstrăinare a bunului legat.--Substituție fideicomisară. — Condițiile existenței acestei substituții. — Admiterea ei sub Codul Calimach (art. 781, 783, 784) și proibirea ei sub Codul actual (art. 803 C. civ.). — Imposibilitatea de a executa sub Codul nou o substituție constituită sub Codul vechiu.

Clausa de neinstrăinare a bunului legat.--Dispoziție contrară ordinii publice. — Art. 5 C. civ.--Efectele unei asemenea clause asupra dispoziției testamentare. — Ștergerea ei din testament și menținerea testamentului ca dispoziție pură și simplă. — Art. 900 C. fr.

1. De și nici un text din legea franceză sau română nu prevede intervențiunea forțată, totuși asemenea intervențiune este generalmente admisă atât în doctrină cât și în jurisprudență, de câte ori acel care este silit a interveni ar avea interes de a interveni singur în cauză sau de a exercita mai în urmă contra uneia din părțile care se judecă actualmente o acțiune deosebită și separată.

2. Un avocat nu se poate face cesionar de drepturi litigioase în resortul Curții în care el își exercită profesiunea sa, chiar dacă el a cerut ștergerea sa din tabloul de avocați în care el era înscris, de câte ori se constată,

Cour d'appel de Iassy, 1e chambre

28 April 1881

Présid. M. Ștefan Ney, Prem-Présid.

Intervention forcée. — Son admissibilité, bien qu'elle ne soit expressément admise par aucun texte de loi. — Droits litigieux. — Ce qu'on entend par droits litigieux. — Défense aux avocats de devenir cessionnaires de droits litigieux qui sont de la compétence de tribunal dans le ressort duquel ils exercent leurs fonctions. — Art. 1309 C. civ., 1597 C. fr.

Clause d'inaliénabilité des biens légués. — Substitutions fideicommissaires. — Conditions d'existence de ces substitutions. Leur admissibilité d'après le Code Calimach (art. 781, 783, 784) et leur prohibition sous le Code actuel (art. 803 C. civ., 896 C. fr.). — Impossibilité d'exécuter sous le Code actuel une substitution constituée sous l'ancienne législation.

Clause d'inaliénabilité des biens légués. — Disposition contraire à l'ordre public (art. 5 C. civ., 6 C. fr.). — Effets d'une pareille clause en ce qui concerne les testaments. — Disposition pure et simple (art. 900 C. fr. éliminé par le législateur roumain).

1. Bien qu'aucun texte de loi ne consacre en termes exprès l'intervention forcée ni dans le droit français, ni dans le droit roumain, cette intervention est généralement admise tant en doctrine qu'en jurisprudence, toutes les fois que celui qui est forcé d'intervenir peut intervenir lui-même ou exercer plus tard contre une des parties en cause une action séparée.

2. Un avocat ne peut devenir cessionnaire de droits litigieux qui sont de la compétence du tribunal dans le ressort duquel il exerce sa profession, alors même que cet avocat aurait demandé à être rayé du barreau où il était inscrit, toutes les fois qu'il est

în fapt, că acel avocat nu 'și-a strămutat domiciliul și continuă a pleda înaintea instanțelor judecătorești, care pot fi chemate a se pronunța asupra drepturilor cesionale.

3. Clauza prin care un testator a dispus ca bunul legat să nu poată fi înstrăinat sau grevat de datorii de către acel însărcinat de a-l păstra (le grevé), în scopul ca el să-l poată transmite descendenților săi, constituie o substituție fideicomisară permisă de Codul Calimach (art. 781—784), oprită însă, pentru considerațiuni de ordine publică, de Codul actual (art. 803 C. civ.), de și testatorul n'a întrebuințat expresiunile consacrate atât în dreptul roman cât și în acel francez, adecă de a păstra lucrul toată viața lui și de a-l remite moștenitorilor săi, expresiuni pe care, de altmintrelea, nu le consacra nici Codul Calimach.

De și substituțiile fideicomisare erau permise după legile noastre anterioare, și de și s'ar părea că descendenții însărcinatului (du grevé) ar fi în drept, conform intențiunii testatorului, a revendica bunul care ar fi fost înstrăinat în contra dispozițiilor exprese ale testamentului, totuși acest drept nu mai poate fi exercitat astăzi sub regimul legii noi, care, pentru considerații de ordine publică, oprește substituțiile fideicomisare. În cazul de față nu se poate dice că s'ar viola principiul neretroactivității legii (art. 1 C. civ.) și că s'ar lovi în drepturile câștigate de moștenitorul însărcinatului, mai cu seamă dacă acest moștenitor nu era nici născut, nici măcar conceput sub legea veche sub care s'a făcut substituția, așa că nu se poate dice că el ar fi câștigat vre un drept în privința substituției, constituită sub o lege care o permitea.

4. Dispoziția dintr'un testament prin care testatorul declară că bunul legat să nu poată fi înstrăinat fiind contrară ordinii publice (art. 5 C. civ.) și legilor de economie politică, cari voesc ca bunurile să circule din mână în mână, trebuște considerată în dreptul nostru ca nescrisă, așa cum era considerată în dreptul roman și se consideră și astăzi în dreptul francez (art. 900 C. fr.), ear dispoziția testamentară, în asemenea caz, se socotește ca pură și simplă.

Complexul deliberând, și

Având în vedere apelul d-lui N. Ceaur Aslan prin care cere reformarea sentinței tribunalului de Dorohoi cu No. 623/80, pe motiv că nu i-a fost posibil a'și susține acțiunea sa;

Având în vedere și apelul făcut de Prințul Alexandru Gr. Ghica, tutorul ad-hoc al minorului I. Lătescu, care cere de asemenea reformarea sentinței tribunalului de Dorohoi, pe motiv că acel tribunal a interpretat rău clauza din testamentul defunctului Lătescu, care, prin punctul 4 al aceluia testament, stator-

constată en fait que cet avocat continue à exercer sa profession devant les juges qui peuvent être appelés à se prononcer sur les droits cédés.

3. Toute clause par laquelle un testateur a disposé que les biens légués ne pourront être aliénés ou chargés de dettes par le grevé, constitue une substitution fidéicommissaire, permise par le Code Calimach (art. 781—784) et prohibée par la Code actuel pour des considérations d'ordre public (art. 803 C. civ., 396 C. fr.), bien que le testateur n'ait pas employé les expressions consacrées par le droit romain et le droit français, à savoir, que le grevé est chargé de conserver ces biens pendant toute sa vie pour les remettre à ses héritiers, expressions qui, du reste, n'étaient consacrées ni par le Code Calimach.

Bien que les substitutions fidéicommissaires soient permises par nos anciennes lois et bien qu'il semblerait à première vue que les descendants du grevé soient en droit de revendiquer les biens aliénés par celui-ci contrairement à la volonté expresse du testateur, ce droit ne peut plus être néanmoins exercé aujourd'hui, sous le régime de la loi nouvelle, qui prohibe ces sortes de substitution pour des considérations d'ordre public. En effet, on ne peut pas dire que, par cette interprétation, on viole le principe de la non rétroactivité de lois et les droits acquis par l'héritier du grevé, surtout si cet héritier n'était pas né, ni au moins conçu sous la loi qui était en vigueur lors de la substitution; de sorte que cet héritier n'a pu acquérir aucun droit à une substitution constituée sous une loi qui la reconnaissait légale.

4. La disposition testamentaire par laquelle le testateur a déclaré que les biens légués sont inaliénables, étant contraire à l'ordre public (art. 5 C. civ., 6 C. fr.) et aux lois économiques, qui veulent que les biens circulent de main en main, doit, dans notre droit, être considérée, comme non écrite, comme elle l'était en droit romain et l'est encore aujourd'hui en droit français (art. 900 C. fr.), et la disposition testamentaire doit, en pareil cas, être considérée comme une disposition pure et simple

nicește un fideicomis, în puterea căruia minorul Iorgu Lătescu este singur în drept a fi recunoscut ca proprietarul moșiei Hudeștii, vândută contra dispozițiilor testamentare de părintele minorului d-lui Iordachi Ciolac;

Având în vedere asemenea și menționata sentință a tribunalului Dorohoiu prin care se respinge atât acțiunea intentată de D. Aslan d-lui Ciolac pentru revendicarea unei părți de pământ din proprietatea judeștilor, cumpărată de la d. Ion Lătescu cât și intervențiunea forțată a minorului Iorgu Lătescu;

Având în vedere că, în ceea ce privește intervențiunea forțată a minorului Iorgu Lătescu în procesul intentat de d. N. C. Aslan d-lui Ciolac, intervențiunea care s'a admis de trib. Dorohoi după cererea formală și insistența d-lui Ciolac, de și nici un articol din procedura română cât și franceză nu prevede asemenea intervențiunii, totuși jurisprudența și toți autorii admit într'un mod constant, că intervențiunea forțată poate fi admisă de autoritățile judiciare ori de câte ori intervenientul ar avea un interes atare în cauza principală pendentă, în cât și densus ar putea intenta separat uneia din părți o acțiune în urmă, și aceasta numai pentru a evita acțiunea posterioară a intervenientului;

Având în vedere că, în procesul intentat de d. N. C. Aslan d-lui Ciolac pentru revendicarea unei părți din moșia Hudești cumpărată de la Ion Lătescu și, prin urmare, pentru anularea unei dispozițiuni din testamentul defunctului Iordache Lătescu prin care institue un fideicomis în profitul minorului Lătescu, fiul lui Ion Lătescu, vânzătorul moșiei Hudeștii; minorul Iorgu Lătescu are și densus un interes principal în cauză; căci în caz de a se anula fideicomisul, minorul e lipsit de acea parte de pământ din Hudești ce se revendică de d. Aslan, ast-fel că tribunalul bine a făcut când a admis cererea d-lui Ciolac pentru intervenția forțată a minorului în cauză, evitând cu modul acesta o acțiune separată și posterioară din partea sa;

Având în vedere că odată stabilit că intervențiunea forțată a minorului Iorgu Lătescu în procesul intentat de d. N. C. Aslan d-lui Ciolac a fost bine admisă de tribunal, rămâne ca Curtea să examineze dacă d. N. C. Aslan, ca avocat, putea cumpăra drepturi litigioase de la d. Teodor Lătescu și chiar putând cumpăra, dacă este în drept a revendica de la d. Ciolac o parte din moșia Hudeștii, pe care și densus a cumpărat-o de la Ion Lătescu;

Având în vedere că, în drept, legiuitorul, prin art. 1309 Cod. civ., definește în mod expres avocatului, în circumscripția Curței de apel în care pledează, de a cumpăra drepturi litigioase;

Având în vedere că, în specie, de și d. N. C. Aslan care este de profesiune avocat, prezintă un certificat al Decanului avocaților din Iași cu care tinde a proba că densus nu mai făcea parte din tabloul avocaților din Iași pe anii 1877—1878, totuși aceasta nu'l împiedică cătuși de puțin a pleda înaintea oricărei autorități și prin urmare și înaintea Curței din Iași, după cum și astăzi pledează, mai cu seamă că d-sa nu și-a

strămutat nici odată domiciliul din Iași, ast-fel că d. Aslan a contravenit dispozițiilor art. 1309 C. civ. care este expres în această privință ;

Având în vedere că dreptul de revendicare al d-lui Teodor Lătescu cumpărat de d. avocat N. C. Aslan este litigios, după cum probează atât acțiunea de față intentată d-lui Ciolac, cum și înscrisul legalizat de către tribunalul de Iași, secția III-a, prin care înscris d. N. C. Aslan cumpărând toate drepturile d-lui Teodor Lătescu prevede procesul de față ;

Având în vedere că, chiar de s'ar admite că d. N. C. Aslan ar fi putut cumpăra drepturile litigioase ale d-lui Teodor Lătescu, totuși rămâne a se vedea dacă d. N. C. Aslan poate, în calitate de cesionar, a revendica o parte din moșia Hudeștii cerând anularea dispoziției din testamentul defunctului Iordache Lătescu prin care el lasă moșia Hudeștii fiului său Ion Lătescu cu condiție de a nu o înstrăina ;

Având în vedere că defunctul Iordache Lătescu, prin testamentul său din 1857, între alte dispozițiuni, prin art. 4, lasă moșia Hudeștii fiului său Iancu cu condiție de a nu o înstrăina sau însărcina cu datorii ;

Având în vedere că această dispoziție testamentară după Codul Calimach, sub imperiul căreia s'a făcut testamentul, nu poate fi de cât o substituțiune fideicomisară, precum prevăd §§ 781, 783 și 784 din citatul Cod, adică o dispozițiune prin care defunctul Iordache Lătescu lasă moșia Hudeștii fiului său Iancu, moștenitorul universal, cu condițiune de a nu o înstrăina cât va trăi pentru a o lăsa și dânsul descendenților săi, deși testatorul nu s'a servit de expresiile de care se serveste dreptul roman și francez în materie de substituție, adică «de a păstra și de a remite moștenitorilor însărcinatu-lui» (*du grevé*), expresii care nu sunt însă adoptate de Codul Calimach prin citatele paragrafe ;

Având în vedere că odată stabilit că dispoziția din testamentul defunctului Iordache Lătescu relativ la moșia Hudeștii constituie o adevărată substituție fideicomisară, rezultă că descendenții d-lui Ion Lătescu însărcinați (*le grevé*) și, în specie, minorul Iorgu Lătescu, la moartea tatălui are dreptul de a revendica numita moșie conform intențiunei testatorului ;

Având însă în vedere că Codul civil prin art. 803 proibă orî-ce dispoziție testamentară care ar conține vre-o substituțiune sau fideicomis, ast-fel că minorul Lătescu, care, după Codul Calimach, putea revendica moșia Hudeștii la moartea tatălui său, astăzi sub regimul Codului civil nu mai are nici un drept ;

Având în vedere că nu se poate susține că Codul civil nu ar putea să aibă efect retroactiv și, prin urmare, nu s'ar putea aplica în cazul de față, pe motiv că ar atinge drepturi câștigate ale minorului Iorgu Lătescu, de oare-ce acest minor nu era născut și nici chiar conceput, când s'a promulgat Codul civil, ast-fel ca să fi câștigat vre-un drept din substituțiunea fideicomisară coprinsă în testamentul bunului său Iordache Lătescu ;

Având în vedere că de vreme ce dispozițiunea testamentară relativă la moșia Hudeștii nu mai poate să producă nici un efect, ca substituția fideicomisară sub Codul civil actual, această dispoziție rămâne ca o

simplă prohibițiune, dispoziția de înstrăinare a moșiei Hudeștii ce testatorul impune moștenitorului său universal, Ion Lătescu, și ca atare fiind o dispoziție contra ordinii publice, de oare-ce alienabilitatea orî inalienabilitatea bunurilor interesează ordinea publică, este contrară legii (vezi art. 5 C. civ.), și, prin urmare, urmează a fi considerată ca nescrisă precum se considera atât la Romani și se consideră și astăzi în Codul civil francez ;

Având asemenea în vedere că este în genere admis atât de jurisprudența română cât și de cea franceză, precum și de toți autorii, că ori-de câte ori o dispoziție testamentară este făcută sub o condiție contrară legii și care este considerată ca nescrisă, această dispoziție este considerată ca făcută pur și simplu și prin urmare minorul nu poate avea nici un drept asupra moșiei Hudeștii, care rămâne liberă de orî-ce considerațiune de neînstrăinare ;

Având în vedere că odată stabilit că substituțiunea fideicomisară coprinsă în testamentul defunctului Iordache Lătescu este nulă și considerată ca nescrisă conform legii și că, prin urmare Ion Lătescu este singur proprietar al moșiei Hudeștii, dânsul, ca orî-ce proprietar era în drept a ipoteca și chiar vinde numita moșie fără ca nici unul din frați să aibă vre-un drept a revendica vre-o parte din această moșie și în cazul de față nici d. N. C. Aslan, cesionarul drepturilor litigioase ale d-lui Teodor Lătescu ;

Având în vedere că, afară de aceasta, moștenitorii defunctului Iordache Lătescu și anume : Teodor, Iorgu și Ion, prin act de partaj cu data de 7 Septembrie 1862, împărțind averea rămasă de la tatăl lor, au convenit împreună ca moșia Hudeștii să rămână d-lui Ion Lătescu, cu obligațiune a plăti și datoriile moștenirii, astfel că, astăzi, d. N. C. Aslan, cesionarul d-lui Teodor Lătescu, nu mai poate revendica nimica din moșia Hudeștii care este exclusiv proprietatea d-lui Ion Lătescu conform actului de partaj menționat mai sus ;

Pentru aceste considerente, Curtea, decide : respinge ambele apeluri, etc.

(ss) St. Ney, G. Zissi, N. Bêrzu, N. Prisăceanu, G. Genoi.

Observație.—I. Chestiunea de a se ști dacă intervenția forțată sau silită este sau nu admisibilă nu prezintă nici o dificultate, pentru că, de și nici un text de lege n'o prevede anume nici la noi, nici în Franța, totuși ea este generalmente admisă, și tribunalele care o consacră își întemeiază soluția lor atât pe necesitate cât și pe însuș natura lucrurilor. Această măsură nu poate însă nici odată fi ordonată din oficiu, căci fie care parte trebuie să aprecieze dacă este mai avantajos de a se apăra singură sau dacă ea trebuie să cheme pe altul în ajutorul său ; dacă ea se mulțamește cu o hotărîre opozabilă numai adversarului său, sau dacă n'ar fi mai bine ca hotărîrea ce se va dobândi să fie opozabilă tuturor aceluia care ar avea un interes comun în

causă și care ar putea în urmă să intente o nouă acțiune⁽¹⁾.

Tribunalul de Botoșani a respins însă asemenea intervențiune prin următoarele considerente: «Având în vedere că intervențiunea, ca cerere incidentă, nu e mai puțin o reclamațiune, și ca atare, nu poate fi îndreptată din partea altei persoane de cât aceea în numele său în interesul căreia ea s'ar exercita; că, dacă în legiuirea franceză, se discută admisibilitatea ei, aceasta se explică prin temerea ca nu cum-va o persoană prin terță opozițiune să atace și să reforme o hotărâre dată între două persoane în absență; că nici în legiuirea veche nu găsim o dispoziție în această privință, afară doar de un ofis domnesc din 1837, urmat de o circulară, date în Moldova, sub Mihail Sturza, prin care se dispune că, în pricină atingătoare de alte persoane, să se cheme imediat ori-ce fețe ar avea un jignit interes, dispoziție izolată care nu se rădica la valoarea unei legi, și nici procedura noastră civilă nu se ocupă de dânsa, ceea ce se explică prin considerațiunea că, în genere, intervenientul e un garant sau un garantat; dacă e un garant, materia e tratată în capit. care se ocupă de chemarea garanților în cauză, ear dacă are un interes de apărare, are sau o acțiune principală, sau intervențiunea voluntară, căci nu poate fi constrâns a rădica și a susține un drept fără consimțământul său; în caz contrar s'ar fi deschis o poartă largă șicanelor și proceselor nesfârșite; Că deci, intervențiunea forțată nefiind admisă de lege, cată a fi respinsă»⁽²⁾.

Tribunalul de Suceava, într'un proces celebru⁽³⁾ și acel de Roman⁽⁴⁾ au admis-o din contra, soluțiune consacrată cu drept cuvânt și de Curtea din Iași prin decizia mai sus reprodușă.

II. A doua chestiune judecată de Curte este relativă la cumpărarea de drepturi litigioase. «Judecătorii și supleanții, membrii ministerului public și *advocații*, zice art. 1309 din Codul civil, nu se pot face cesionari de drepturi litigioase cari sunt de competența Curței de apel în a cărei circumscripțiune își exercită funcțiunile lor, sub pedeapsă de nulitate, spese și daune interese», dispoziție care și avea ființă și în Codul Calimach: «Nu are tărie, zice art. 1172 § 3 din acest Cod (art. 879 C. austriac), tocmeala prin care un avocat se va tocmi ca să iea o hotărâită parte,

sau să cumpere pricina de gâlceavă cea incredințată lui». Și prin drepturi litigioase trebuie să înțelegem toate acele care au dat sau pot da loc la o contestație asupra fondului dreptului cesionat⁽⁵⁾. Mai mult încă, s'a decis că, în sistemul legislațiunii noastre, cuvintele *drepturi litigioase* cuprinse în art. 1309 C. civ. nu pot fi interpretate prin art. 1403 și că, acestor expresiuni cată a li se da un înțeles larg, așa că ele trebuie să cuprindă nu numai drepturile care sunt în proces, dar și acele în privința cărora se poate naște o contestație serioasă, chiar dacă litigiul nu era încă început în momentul cesiunii⁽⁶⁾. Ori, Curtea constată în fapt că dreptul cesionat era supus contestațiunii și că avocatul care devenise cesionarul lui nu și strămutase domiciliul din resortul Curței de apel din Iași și continua a pleda în resortul acestei Curți, de și ceruse ștergerea sa din baroul avocaților. Prin urmare, decisiunea dată de Curtea din Iași este juridică și din acest punct de vedere.

III. Al treilea punct judecat de Curte este relativ la substituțiile fideicomisare, pe care Codul Calimach le permite, care însă, pentru considerațiuni de ordine publică, sunt oprite de Codul actual (art. 803 Cod. civ.); și Curtea pune în principiu că clauza prin care un testator a dispus ca bunul legat să nu poată fi înstrăinat sau grevat de datorii de către acel însărcinat de a l păstra, în scopul ca el să l poată transmite neatinș descendenților săi, constituie o substituție fideicomisară oprită prin Codul actual⁽⁷⁾, de și testatorul nu întrebuițase expresiunile consacrate atât în dreptul roman cât și în acel francez, adecă de a păstra lucrul toată viața lui și de a l transmite moștenitorilor săi, expresiuni, pe care, de altmintrelea, nu le consacră nici Codul Calimach.

Chestiunea era însă de a se ști dacă substituția constituită sub Codul Calimach putea sau nu să și primească aplicație sub Codul actual, și Curtea răspunde, cu drept cuvânt, că descendentul însărcinatului nu este în drept, astăzi, sub legea nouă, a revendica bunul înstrăinat în contra dispozițiilor exprese ale testamentului, pentru că Codul actual oprește substituțiile fideicomisare, considerându-le ca contrarii ordinei publice.

În adevăr, de și este de principiu că moștenirile se regulează după legea sub care ele s'au deschis, totuși nu se poate dice că, în specie, s'a violat

⁽¹⁾ Cpr. Garsonnet, *Tr. th. et prat. de procéd. civile*, II, § 386, p. 686.

⁽²⁾ Veđi *Dreptul* din 1895, No. 61.

⁽³⁾ Procesul de anulare a testamentului lui Vodă Cuza. V. *Dreptul* din 1875, No. 31.

⁽⁴⁾ *Dreptul* din 1882, No. 8. Veđi și tratatul nostru în limba franceză, *Droit ancien et moderne de la Roumanie* (Paris, 1898), p. 321, nota 1.

⁽⁵⁾ Cpr. C. Iași și Craiova. *Dreptul* din 1896, No. 65 și din, 1890, No. 76.

⁽⁶⁾ Cpr. Cas. rom. și Trib. Prahova. Bulet. S-a 1, anul 1875, p. 48 și *Dreptul* din 1896, No. 8.

⁽⁷⁾ Cpr. Cas. fr. Sirey, 1900. 1. 259. Baudry & Colin *Donations entre vifs et testaments* (ed. a II-a), II, 3060 urm.

principiul neretroactivității legilor și că s'a lovit în drepturile câștigate de moștenitorul însărcinatului, fiind că acest moștenitor nu era nici născut, nici măcar conceput sub legea veche sub care s'a făcut substituția; așa că nu se poate dice că el avea un drept câștigat în privința acelei substituțiuni. Numai moștenitorii născuți sub legea veche avea, în această privință, un drept câștigat, nu însă și acei născuți sub legea actuală, care proibă substituțiile fideicomisare ca contrarii ordinii publice; de unde rezultă că o substituție fideicomisară constituită sub o lege care o permitea a putut să 'și primească aplicarea, chiar sub legea nouă, care o proibă pentru moștenitorii născuți sub acea lege⁽⁸⁾, nu însă și pentru acei născuți sub legea nouă, pentru că ast-fel, toate substituțiile constituite sub Codul Calimach s'ar perpetua în infinit, ceea ce este inadmisibil.

IV. Venim în fine la ultimul punct judecat de Curte, privitor la efectul condițiilor ilicite cuprins într'un testament, precum ar fi, de exemplu, acea de a nu înstrăina nici odată bunul legat. Asemenea condiție, impusă într'un mod absolut, fără nici o limită sau restricție, ar fi fără nici o îndoială ilicită, întru cât ea ar institui bunuri de mână moartă și ar împiedica circulațiunea lor contrar legilor economiei politice, care cer în mod imperios ca bunurile să circule din mână în mână⁽⁹⁾.

Chestiunea este însă de a se ști care este efectul unei asemenea condițiuni asupra donațiunei sau testamentului în care ea ar fi cuprinsă. Donațiunea fiind un contract (art. 814), nu mai încapă îndoială că i se vor aplica principiile de la contracte, adică art. 1008, și că donațiunea contractată sub o asemenea condițiune va fi nulă în baza acestui text⁽¹⁰⁾.

Art. 1008 este el însă aplicabil la testamente? Codul actual păstrează, în această privință, tăcerea cea mai adâncă, mulțămînduse de a elimina art. 900 din Codul francez, după care, prin derogare de la dreptul comun, *orî ce condiție imposibilă, contrară legilor sau bunelor moravuri, făcînd parte din o donațiune sau testament, nu anulează liberalitatea, ci se consideră numai ca nescrisă, pro non scripta habetur*⁽¹¹⁾.

Așa dar, Codul francez, condus mai mult de niște preocupățiuni politice⁽¹²⁾, părăsește distinc-

țiunea pe care Romanii o făceau între donațiuni și testamente punînd ambele liberalități pe aceeași treaptă.

Această dispoziție derogatorie de la dreptul comun a fost cu drept cuvînt criticată. În adevăr, în cât privește mai cu samă donațiunile, nu mai rămîne nici o îndoială că ele trebuie să fi anulate, conform principiului general înscris în art. 1008, căci donațiunea fiind un contract, trebuie să 'i se aplice principiile de la contracte.

În privința testamentelor, de asemenea, dispoziția excepțională a dreptului francez nu se poate justifica prin nimic, pentru că, astăzi, nu mai este o desonoare de a muri intestat, după cum era altă dată la Romani⁽¹³⁾.

Testamentele făcute sub o condiție imposibilă, imorală sau ilicită trebuie deci să fie nule ca și donațiunile, ear averea legată să se întoarcă la moștenitorii, cu atît mai mult cu cât moștenirea ab intestat este astăzi regula dreptului comun, care se bucură de favoarea legiuitorului, ear nu moștenirea testamentară, care este o adevărată excepție. Pentru a se justifica această dispoziție stranie, lipsită de logică și contrară tuturor principiilor de drept, s'a zis că, de câte ori testamentul este făcut sub o condiție imorală sau ilicită, este de crezut că asemenea condiție a luncat din eroare în testament, și că, prin urmare, ea trebuie ștersă ca nefiind expresiunea voinței defunctului. Aceasta este atît de puțin adevărat, în cât mai tot-deauna testatorul declară nulă dispozițiunea, pentru cazul când condițiunea nu se va îndeplini. Prin urmare, el știe ce face; el pune anume condițiunea și voeste ca ea să se îndeplinească, și cu toate acestea, Codul francez o șterge din testament. Sub cuvînt de a se respecta voința testatorului, se calcă din contră această voință, ceea ce legiuitorul n'are dreptul să facă. El trebuie să menție liberalitatea sa și să o anuleze, și fiind-că, în specie, nu poate să menție, testamentul trebuie să fie declarat nul ca și contractul.

Bazat pe aceste considerațiuni și pe altele de asemenea natură, legiuitorul nostru n'a mai tradus art. 900 din Codul francez, și această eliminare n'a fost făcută din nebăgare de seamă, ci anume, pentru că s'a ținut socoteală de criticele întemeiate pe care autorii le aduc cu drept cuvînt textului francez.

Din cele mai sus expuse rezultă că am răspuns de mai înainte la întrebarea ce am pus: dacă art. 1008 este sau nu aplicabil la testamente, și față cu eliminarea conscientă a art. 900 din textul francez, răspunsul nu poate să fie de cât

(8) Cpr. Trib. Suceava. *Dreptul* din 1890, No. 27.

(9) Veđi t. IV al Comentariilor noastre de drept civil, p. 101, text și nota 4. C. București. *Dreptul* din 1892, No. 27.

(10) Cpr. Trib. Prahova și Ilfov. *Dreptul* din 1889, No. 38 și 82. Al. Degré, *Dreptul* din 1890, No. 7, p. 50, nota 1. Cpr. t. IV al Comentariilor noastre, p. 95 și t. VI, p. 40.

(11) *Instit.*, § 10, II, 14, *De hereditibus instituendis*. Cpr. art. 900 Cod Calimach. Veđi în privința dreptului nostru anterior, t. IV, al Comentariilor noastre de drept civil, p. 95, nota 4.

(12) Veđi t. IV, sus citat, p. 95, nota 3.

(13) Cpr. Marcadé, III, 481. Baudry et Colin, *op. cit.*, I. 69.

afirmativ, căci alt-fel interpretul și judecătorul ar înființa o excepție și o derogare de la dreptul comun, derogare pe care, de bună seamă, legiuitorul nostru a înțeles a o respinge prin eliminarea suscitatăului text francez, cu atât mai mult cu cât, la noi, n'a existat nici o dată considerațiunile politice care au putut să motiveze asemenea dispoziție excepțională și exorbitantă în Franța: «Considerând, zice Curtea din București (16 Ianuarie, 1892), că suprimarea art. 900 fr., în fața istoricului acestui text, în fața criticelor nenumărate ce i se făceau de întreaga doctrină franceză, și în fața regulii admise că, în convențiunii, condiția ilicită atrage nulitatea întregii convențiunii, această suprimare în legea noastră nu se poate explica în mod mai plausibil de cât în sensul că legiuitorul nostru a voit să părăsească sistemul francez, să admită sistemul preconizat de doctrină, și, intrând în dreptul comun, să șteargă diferența între actele cu titlu oneros și cele cu titlu gratuit, etc.» (14).

Apoi, în favoarea sistemului ce apărăm, se mai poate încă trage argument și din art. 5 din Codul civil, care earăși este schimbat în redacțiunea sa, adaogând că: «nu numai prin convențiunii, dar și prin dispozițiunii particulare nu se poate deroga la legile care interesează ordinea publică și bunele moravuri». «Considerând, zice suscitata decisiune a Curții din București, că această schimbare a art. 5 n'ar avea absolut nici un sens și nu s'ar putea explica în nici un fel, dacă nu i am da înțelesul că legiuitorul, prin aceste cuvinte, a voit să vizeze donațiunile și testamentele, pe care le-a asimilat cu convențiunile, în cazul când ele ar conținea condițiunii ilicite sau imorale, etc.» (15).

Prin urmare, vom decide, contrar celor decise de Curtea din Iași prin decisia ce adnotăm, că nu numai donațiunile, dar și testamentele, făcute sub o condiție imposibilă, imorală sau ilicită, vor fi nule conform principiului general înscris în art. 1008 din Codul civil. În acest sens putem cita mai multe decisiuni ale instanțelor noastre judecătorești (16) și mai mulți autori cari au aprobat modul nostru de a vedea (17).

(14) Dreptul din 1892, No. 27.

(15) Dreptul loco supra cit.

(16) V. Trib. Prahova și Ilfov. Dreptul din 1889, No. 38 și 82. Dreptul din 1876, No. 29. Trib. Brăila. Dreptul din 1883, No. 59. Trib. Vaslui și Tecuci. Dreptul din 1895, No. 74 și din 1896, No. 14. C. București. Dreptul din 1881, No. 59 și din 1892, No. 27 (considerente reproduse supra) și nota lui D. C. Popescu. C. Iași. Dreptul din 1900, No. 6.

(17) Veđi Dim. Kebapci, Tr. teoretic și practic de Pr. civ. (București, 1895), I, p. 288 urm. G. P. Petrescu, Testamentele, etc., p. 356 urm. și 363. C. C. Ștefănescu, Dreptul din 1879, No. 12. D. S. Nenițescu, Dreptul din 1895, No. 20 etc. Veđi și un studiu al nostru publicat în Dreptul din 1892, No. 16 și 18.

Cu toate acestea, jurisprudența și o parte din doctrină mențin dispozițiile testamentare făcute sub o condiție imposibilă, imorală sau ilicită, aplicând ast-fel art. 900 din Codul francez, de și acest text a fost eliminat de legiuitorul nostru, sub cuvânt că *supresiunea zisului text se explică prin inutilitatea unei dispozițiunii, care de sine se subînțelege* (18). Auziți argument: o dispoziție excepțională și derogatorie de la dreptul comun, precum este aceea a art. 900 din Codul francez, criticată de întreaga doctrină, se înțelege de la sine! La asemenea argument nu mai avem ce răspunde.

D. Alexandresco

JURISPRUDENȚĂ ROMÂNĂ (JURISPRUDENCE ROUMAINE)

Curtea de apel București

Secția I

6 Noembrie 1900

Președenția D-lui Ath. Chivu, Prim Președ.
C. N. Vasiliu cu S. Șomănescu

Sequestru asigurător — Act autentic. — Exigibilitatea lui. — Plata prețului în cambii operă o novațiune. — Art. 20 legea autentificării actelor. — Art. 613 Pr. civ.

Nu se mai poate înființa sequestru asigurător în baza unui act autentic, de și exigibil, când printr'un act posterior nelăgăduit de părți se constată că acel act a fost lichidat, creditorul primind a fi plătit în cambii cu scadențe posterioare, pentru că în asemenea cas s'a operat o novațiune care a stins obligațiunea rezultând din actul autentic.

Cour d'appel de Bucarest

1-e chambre

6 Novembre 1900

Présidence de M. Kivu, Premier Président
C. N. Vasiliu contre S. Shomănescu

Saisie gagerie. — Acte authentique. — Exigibilité de l'acte. — Le payement du prix en traités opère une novation. — Art. 20 de la loi pour l'authentification des actes. — Art. 613 du nouveau Code de proc. civ. (822 français).

On ne peut pratiquer une saisie-gagerie en vertu d'un acte authentique et bien qu'exigible, toutes les fois qu'il est constant que les obligations qui en dérivent ont été liquidées par un acte postérieur dont la validité n'a pas été mise en cause, et que le créancier a accepté d'être payé en traités à échéances postérieures, car, en pareil cas, il s'opère une novation qui éteint l'obligation dérivant de l'acte authentique.

Decisiunea civilă No. 169/900.

Curtea,

Ascultând pe d-nii avocați C. G. Dobrescu și V. Lascar în desvoltarea motivelor de apel și pe d-nii

(18) Cpr. Cas. rom. și C. Focșani. Dreptul din 1884, No. 22 și 47. Bulet. Cas., S-a 1, anul 1884, p. 265 și 407. Trib. Buzău, C. Iași și Cas. rom. Curierul judiciar din 1893, No. 38. Dreptul din 1895, No. 82 și din 1896, No. 19. Trib. Ilfov (care zice că Codul Calimach nu este abrogat, în această privință) (?) Dreptul din 1891, No. 1. C. București. Dreptul din 1891, No. 17. Cpr. în acelaș sens, Alex. Degré, Dreptul din 1884, No. 45; din 1890, No. 7 și din 1892, No. 38. C. Nacu, Elemente de Drept privat român, II, p. 93, etc.

avocați P. Missir, I. Ionescu și Oteteleşanu, în combateri.

Deliberând,

Asupra apelului făcut de C. N. Vasiliu, în contra sentinței trib. Ilfov, secția de notariat No. 237/900;

Având în vedere desbaterile urmate, susținerile orale ale părților, concludsiile lor scrise și actele presintate în instanță;

Având în vedere că apelantul C. N. Vasiliu prin contractul autentificat de trib. Gorjiu sub No. 3317/99 cumpără de la Sava Șomănescu 1100 pogoane pădure, compusă din trei trupuri, și anume: lotul No. 5, lotul No. 7 și pădurea Urdarii, împărțite în șase parchete de câte 183 pogoane și cu preț de 200 lei pogonul, sau în total 220000 lei, plătit în șase ani câte 36666 lei pe an, prin anticipație pentru fie-care parchet;

Având în vedere că prin actul autentificat de trib. Ilfov, secția de notariat sub No. 13098 bis/99, Vasiliu la rândul său vinde Societății Berliner Holtz Compagnie, 17000 arbori din lotul No. 5 pe care Societatea se obligă să extrage în condițiunile prevăzute în contractul făcut cu Șomănescu, iar în urmă se învoește cu zisa Societate ca arborii compărași de ea, să'i extragă nu numai din lotul No. 5, ci și din pădurea Urdarii;

Având în vedere că intimatul Șomănescu prin transacția intervenită între el și Vasiliu și conținută într'o scrisoare din 17:29 Noembrie 1899, netăgăduită de părți în instanță, recunoaște de bună vînzarea făcută de către Vasiliu Societății Berliner Holtz Compagnie, sub următoarele condițiuni: 1) suma de 87000 lei ce mai avea să mai ia Vasiliu de la Societate, să o primească Șomănescu direct de la zisa Societate, fără nici o garanție din parte lui Vasiliu; 2) că drept plată a restului de 86334 lei care urma a i-se achita în șase ani, să primească o poliță a lui Vasiliu, girată de tatăl său și plătită în termen de 1 $\frac{1}{2}$ an, cu procente de 6%₀, pentru ultimele șase luni;

Având în vedere că Șomănescu, pentru motivul că începându-se tăierea pe o întindere mai mare de cât cea prevăzută în contractul său de vînzare, s'ar fi violat art. 11 din acel contract, a cerut trib. învestirea cu formula executorie a contractului și prin portăreii trib. Gorjiu, a înființat sequestru pe toate lemnele tăiate de Vasiliu în pădurea Urdarii, precum și pe cele netăiate, sequestru în contra căruia s'a făcut contestație care formează obiectul litigiului de față;

Considerând că de și Șomănescu prin actul de vînzare stipulase condițiunea că pentru orî-ce parchet s'ar pune în exploatare, urmează a i se plăti toți banii cuveniți, prin anticipație, totuși prin convențiunea posterioară intervenită între părți, el a modificat această clausă, și a consimțit ca arborii să fie extrași din toată întinderea pădurei, sub condițiune ca prețul total să'i fie achitat în modul arătat mai sus adică, pe lângă ceia ce primise de la Vasiliu, să mai primească 87000 lei de Societate, fără nici o răspundere din partea lui Vasiliu și 86334 lei într'o poliță girată de Vasiliu tatăl, care urma să'i se remită la 1 Octombrie 1900;

Considerând că această poliță i s'a oferit la terme-

nul stipulat și că nevoind a o primi Vasiliu i-a făcut ofertă reală prin Corpul Portăreilor;

Considerând că prin acest mod, întreg prețul pădurei a fost achitat lui Șomănescu și că în consecință el nu mai este în drept a pretinde nimic ca preț al pădurei, de oare-ce polița, pe care a declarat în convenția sa că se mulțumește, trebuie considerată ca bani primiți de Șomănescu;

Considerând că de alt-fel acea poliță nu este exigibilă de cât peste 1 $\frac{1}{2}$ an de la data emiterii ei și că până atunci Șomănescu nu poate pretinde achitarea ei;

Considerând că din faptul că în convenție se prevede că contractul rămâne în vigoare în toate punctele ne modificate nu se poate trage consecința că Șomănescu a înțeles să păstreze ne atins modul plății, de oare-ce tocmai acest mod al plății a fost modificat în totul și înlocuit prin un altul anume stipulat, și trebuie admis că clausa relativă la menținerea celorlalte dispozițiuni nu se poate raporta de cât la condițiunile accesorii ale exploatăreii, precum timpul tăerii, opritul pășunatului și toate celelalte prevăzute în contract;

Considerând că eliberarea poliței urmând a fi considerată ca o plată a prețului după cum însuși Șomănescu o consideră în scrisoarea sa, prețul integral al pădurei a fost achitat de Vasiliu în modul convenit și că, în consecință, și el cată a avea dreptul de a exploata întreaga pădure, supunându-se tuturilor dispozițiunilor din contract, afară de cele relative la modul plății, care a fost efectuată pe deplin conform convenției modificatoare a contractului;

Considerând de alt-fel că conform art. 20 din legea autentificării actelor, actele autentice sunt executorii din momentul exigibilității lor și că termenul plății prevăzut în contractul de vînzare fiind modificat prin convenția posterioară, acea plată încetează de a fi exigibilă și în consecință actul nu mai poate fi executoriu;

Considerând că din cele ce preced rezultă ca Șomănescu nu era indrituit a înființa un sequestru pe lemnele tăiate și netăiate din pădurea vîndută și că în consecință acel sequestru urmează a fi desființat;

Considerând că în privința daunelor interese Vasiliu și-a rezervat dreptul a intenta lui Șomănescu un alt proces;

Considerând deci că apelul lui Vasiliu, fiind întemeiat, el cată a fi admis și sentința tribunalului de prima instanță reformată;

Pentru aceste motive, Curtea, admite apelul făcut de C. N. Vasiliu, etc.

(ss) V. Bossy, G. Fleișten, I. E. Dobrescu, Em. Anastasiu, grefier (s) N. Brătianu.

O p i n i u n e

Având în vedere apelul făcut de C. N. Vasiliu în contra sentinței cu No. 237/900 a trib. Ilfov, secția de notariat;

Având în vedere că apelantul cere reformarea susvizatei sentințe, și prin consențință, admiterea contestației și desființarea sequestrelui pus de intimatul Sava Șomănescu, pe lemnele din pădurile Pesceana și Urdarii din județul Gorjiu, cumpărate de la intimat cu act autentic, pe următoarele motive;

1. De și prin contractul autenticat la No. 3317/99 de trib. Gorjiu, el (apelantul) era obligat ca, mai înainte de a intra în exploatarea verii unui lot de 183 pogoane din cele 6, în care se devizase pădurea cumpărată de la Șomănescu, să plătească prețul de 36600 lei, însă, în virtutea unui aranjament posterior, această obligație s'a novat și s'a luat îndatorirea a plăti restul prețului ast-fel: 87000 lei să îi primească proprietarul pădurei direct de la Societatea Berliner Holtz-Comptoir, căreia îi vînduse mai întîiu 17000 arbori, iar mai pe urmă numai 13250 arbori din acea pădure; 86334 lei în schimb cu emisiunea 1 Octombrie 1900, girate de tatăl său N. Vasiliu, și cu scadența peste un an și jumătate;

2. El (apelantul) a executat această convenție făcînd oferte reale lui Șomănescu, care a refuzat să primească cambiile; Că o dată plata efectuată, investirea contractului cu formula executorie și urmărirea făcută de Șomănescu este nedreaptă, și cere să se desființeze;

Avînd în vedere că cu actele prezentate de parte se probează că între Șomănescu și C. N. Vasiliu, la 1889 Septembrie 16, a intervenit un contract, prin care cel dintîiu vindea celui d'al doilea 1100 pogoane pădure cu condiție între altele, ca, mai înainte de începerea tăerii verii unui lot de 183 pogoane, cumpărătorul să răspundă vînzătorului suma de 36600 lei; că, imediat după încheierea acestui contract, apelantul vinde unei Societăți germane 17000 arbori din pădurea Peșceana, dar puțin după aceea modificându-se acest contract, s'a redus numărul la 13250 arbori, pe cari să îi extragă din ambele corpuri de pădure; că, la executarea acestui contract, Sava Șomănescu s'a opus reclamând ca Vasiliu să se conforme cu dispozițiile art. 11 din contract adică să îi plătească prețul integral; că Vasiliu, silit, consimte să respecte contractul, cedînd lui Șomănescu sumele ce avea încă de primit de la Societatea germană, și pentru rest, până la concurența sumei de 220000 lei se obligă să dea cambiile cu data emisiunii, 1 Octombrie 1900 și cu scadența peste un an și jumătate; că această convenție, care în parte avea altă menire cum se va demonstra mai jos, se dovedește cu scrisorile lui Șomănescu, date din 17 Noembrie 1899; că în aceste declarații, se zice însă că ele «nu schimbă întru nimic condițiile contractului dintre Șomănescu și Vasiliu, care rămîne nealterat în toată vîigoarea sa»;

Considerînd că Vasiliu, cu toată expresă rezervă că declarațiile nu modifică contractul, totuși intră în pădure și începe tăerile, aproape peste toată întinderea ei, fără să plătească efectiv prețul cu anticipație, cum se rostеше contractul;

Considerînd că, în fața acestei violări a contractului Șomănescu obține investirea cu formula executorie și prin mijlocirea tribunalului oprește tăerea mai de parte a pădurei de către Vasiliu;

Considerînd că Vasiliu contestă această aducere la îndeplinire și susținînd, cum face și înainte Curții, că n'a tăiat mai mult de cât avea drept, în raport cu sumele deja plătite, tribunalul spre a verifica aceste alegații, a ordonat a se face o cercetare locală;

Considerînd din depunerile martorilor și din actul de expertisă, se documentează că, pe lângă tăerile făcute în pădurea Urdarii de Societate și de Vasiliu, s'a tăiat asemenea și de Societate și de apelant, peste toată pădurea Peșceana, la trupul numit lotul No. 5;

Considerînd dar, că s'a constatat judecătorește că aproape întreaga pădure a fost pusă în exploatare de către Societate și Vasiliu, pe când Șomănescu n'a primit numerar în mâinele sale, de cât suma dată la încheierea contractului, o alta de 10000 lei și 87000 lei de la Societate;

Considerînd că cu toate acestea Vasiliu pretinde în cele din urmă, că avea drept la tăerea întregii păduri, pentru că, conformându-se declarațiilor sus menționate, prin consemnarea cambiilor promise, de oare-

ce Șomănescu a refuzat primirea lor, el trebuie a fi privit că a răspuns prețul integral;

Considerînd că această interpretare este nefondată, căci Șomănescu a convenit la cele stipulate, prin declarațiile în cesiune nu pentru ca să facă lui Vasiliu verii o facilitate de plată, fiind-că acesta nu i-o ceruse și nici rezultă că el era în jenă, mai ales că încasase de la Societate aproape 6000 lei; că ceea ce l'a determinat pe Șomănescu a da acele declarații, o spune la începutul acestui act, a fost ca să poată Societatea, care amenința cu proces pe Vasiliu, să intre în exploatare;

Că așa fiind nu e posibil să se deducă de aici comuna intenție a părților de a face o novație, că Șomănescu, în loc de a primi plata în numerar, atunci când Vasiliu ar voi, pe lângă arborii ce îi lua Societatea să taie și el restul, să se fi mulțumit cu promisiunea că peste un an, la 1 Octombrie 1900 să îi dea polițe pentru suma de 86334 lei, care aveau a se plăti peste un an și jumătate, că o așa însemnată modificare a contractului primitiv nu se poate deduce din interpretarea literală a frazei «afară de cele stipulate aci relativ la plăți», aflată la finele declarației din 17 Noembrie 1899, căci imediat partea are grije a arăta că nu înțelege a schimba în nimic contractul său, adică ia precauții a arăta că nu poate fi vorba de novație;

Considerînd că, dar, depărtînd ori-ce idee de novație, rămîne evident că Șomănescu prin convenția ce face a căutat a și lua în marginile contractului său o asigurare în contra unei pagube eventuale, ce i s'ar fi putut pricinui, dacă Vasiliu mulțumindu-se pe câștigul realizat de la Societatea germană ar fi abandonat restul pădurei;

Considerînd că acum avem a examina dacă cel puțin C. N. Vasiliu și-a executat obligația sa de a da cambiile la epocile arătate în declarație;

Considerînd că actul ce apelantul invoacă în favoarea liberațiunii sale este somația de la 27 Septembrie 1900; Că însăși acest act este o probă de modul cum Vasiliu înțelege a executa contractul și convenția, căci în loc să vestească pe Șomănescu să se afe acasă la 1 Octombrie 1900, că are să vie la dînsul ca să subscrie cambiile și să le dateze, el îi spune să l'aștepte la 3 Octombrie; Că deci Vasiliu neconformându-se cu menționata convenție de a da, la 1 Octombrie 1900, cambiile cu această emisiune, Șomănescu a fost în drept a nu accepta la 3 Octombrie 1900, să i se facă remiterea cambiilor, pentru că atunci expirase termenul;

Că nu se poate susține că predarea se putea face ori când și că era suficient că acele cambiile să poarte emisiunea 1 Octombrie, căci convenția fixase această dată, fără să lase la facultatea debitorului de a le presta în altă zi de cât avea a emisiunii;

Considerînd, în fine, că N. Vasiliu trebuia să meargă în persoană la Șomănescu ca să gireze acele cambiile în prezența sa, ori să l'cheme la corpul de portărie în acest scop și în cas de a nu fi următor să gireze cambiile față cu portărelul; că, departe de a lua aceste precauțiuni, cari ar fi dat certitudinea lui Șomănescu că avea a face cu niște acte serioase C. N. Vasiliu dă un număr de cambiile pe care, zice el, că le-a girat N. Vasiliu, avocatului său Dobrescu, iar acesta le consemnează tocmai pe la jumătatea lunii Octombrie;

Considerînd că o ast-fel de aducere la îndeplinire făcută peste termen, și cu așa condiție ca Șomănescu să fie lipsit de mijlocul de a putea verifica iscăliturile din cambiile nu poate avea nici un efect legal;

Că dar nici aceste oferte reale nu pot libera pe Vasiliu și nu l'împuternicesc a se sustrage de la obligațiile sale de a plăti prețul;

Că dar sequestrul fiind legalmente înființat apelul este neîntemeiat.

Pentru aceste motive, sunt de părere a se respinge apelul.

(s) Ath. C. Kivu.